

Necrologies

Membres numeraris

Pere de Palol i Salellas

(25.01.1923 - 4.12.2005)

El passat dia 4 de desembre morí a Barcelona Pere de Palol i Salellas, arqueòleg dedicat a l'antiguitat tardana, a l'època paleocristiana i visigoda. Va néixer a Girona el 1923, fill del poeta, erudit i polític Miquel de Palol. Es diria que la vocació intel·lectual és hereditària en aquest llinatge atès que el fill de Pere de Palol, Miquel, és un escriptor famós i guardonat. Pere de Palol entrà en el món de l'arqueologia guiat per Francesc Riuró. Estudià a la Universitat de Barcelona, on va ser deixeble de Lluís Pericot i, sobretot, de Martín Almagro, amb el qual col·laborà en les excavacions d'Empúries. Es doctorà brillantment a la Universitat de Madrid i va ser director en funcions del Museu Arqueològic de Girona, fins que, el 1956, guanyà la Càtedra d'Arqueologia i Prehistòria a la Universitat de Valladolid, on va treballar fins al 1970. La seva acció va ser intensa i es féu sentir en tots els camps, creant escola, excavant en molts indrets i fent-se càrrec de la direcció de les excavacions arqueològiques del conjunt monumental de Clunia (Coruña del Conde, Burgos), responsabilitat que conservà fins a la seva jubilació.

El 1970 es traslladà a la Universitat de Barcelona, a una càtedra nova, d'Arqueologia Paleocristiana, pensada especialment per a ell. Va ser director de l'Institut Universitari d'Arqueologia i Prehistòria i, tal com havia fet en la seva estada a Valladolid, consolidà un nou equip i va portar a terme noves excavacions en jaciments de l'antiguitat tardana a les Illes Balears i a Catalunya. Va ser l'ànima de les Reunions d'Arqueologia Cristiana Peninsular, el fòrum principal on s'apleguen els especialistes en aquesta temàtica. Fins ara se n'han celebrat sis, la darrera a València el maig de 2003.

Va ser secretari del VII Congrés Internacional d'Arqueologia Cristiana, celebrat a Barcelona el 1969, i presidí el XIV Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica, a Tarragona, el 1993.

El 1978 ingressà com a membre agregat a l'Institut d'Estudis Catalans, al mateix temps que Joan Maluquer de Motes, d'acord amb l'ampliació del nombre de membres no numeraris acordada a finals de 1977. Durant la segona meitat dels anys 80 Pere de Palol va ser secretari de la Secció Històrico-Arqueològica. El president d'aquesta Secció era Miquel Coll i Alentorn, que havia de respondre sobretot als seus deures com a president del Parlament de Catalunya, i Pere de Palol hi va actuar durant aquells anys com a director efectiu del dia a dia. Per això era natural que el 1989, després de la reforma dels Estatuts de l'Institut, fos elegit president de la Secció i, com a tal, va ser membre del Consell Permanent. Va ser el sisè president de la Secció Històrico-Arqueològica després d'Antoni Rubió i Lluch, Josep Puig i Cadafalch, Jordi Rubió i Balaguer, Miquel Coll i Alentorn i Joan Ainaud i de Lasarte. Exercí aquest càrrec fins al 1995, que va ser quan finalitzà el seu segon mandat consecutiu i, per tant, no podia ser reelegit.

Jubilat el 1988 a la Universitat de Barcelona, Palol continuà com a professor emèrit fins al 1994. Va ingressar el 2000 a la Pontifícia Acadèmia Romana d'Arqueologia, suprem honor de la seva carrera, i va rebre el 2002 la Pàtera d'Honor d'Arqueologia Catalana.

El 1995 se li tributà a Girona un homenatge que donà origen al llibre col·lectiu *Espania, estudis d'antiguitat tardana oferts en homenatge al professor Pere de Palol i Sallèles*, que publicà Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Pere de Palol és autor d'una sòlida i amplíssima producció bibliogràfica relacionada pràcticament amb tots els camps de l'arqueologia. Al costat d'obres molt significatives que són resultat del seu treball de camp, d'altres són obres de reflexió i de síntesi, moltes de les quals continuen plenament vigents.

Esmentarem només, entre les seves obres: *Tarraco hispanovisigoda* (1953), *La necròpolis hallstàtica de Agullana* (1958), *Arqueología cristiana de la España Romana. Siglos IV-VI* (1967), *Arte hispánico de época visigoda* (1968), *Arte palocristiano en España* (1969), *El Tapís de la Creació de la Catedral de Girona* (1986), *La epigrafia de Clu-*

nia (amb la col·laboració de J. Vilella) (1987), la part d'art i arqueologia d'*España visigoda. Història de España dirigida por Ramón Menéndez Pidal* (1991) i *Del romà al romànic. Història, art i cultura a la Tarraconense mediterrània entre els segles IV i IX*, obra codirigida amb Antoni Pladevall i publicada el 1999.

Pere de Palol exposava de manera clara, convincent i entusiasta els seus estudis i projectes. Era un excel·lent professor a més d'un arqueòleg català de prestigi internacional. Fins als darrers temps de la seva llarga vida conservà la seva energia i la seva capacitat emprenedora. Rebi el nostre company desaparegut l'homenatge del nostre reconeixement.

Text llegit pel senyor Albert Balcells i González en el Ple del dia 12 de desembre de 2005